



Служба „Преса и  
информация“

Съд на Европейския съюз  
**ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 66/21**  
Люксембург, 20 април 2021 г.

Решение по дело C-896/19  
Repubblika/Il-Prim Ministru

**Национални разпоредби на държава членка, които предоставят на министър-председателя правомощие за вземане на решения за назначаване на съдии, като същевременно предвиждат участие на независим орган, на когото е възложено да оценява кандидатите за съдии и да дава становище, не противоречат на правото на Съюза**

Repubblika е сдружение, което има за цел да насърчава защитата на правосъдието и върховенството на закона в Малта. След назначаването на нови съдии през април 2019 г. то предявява *actio popularis* пред Prim'Awla tal-Qorti Ċivili - Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Първи състав на Гражданския съд, заседаващ като Конституционен съд, Малта), като оспорва поспециално предвидената в конституцията на Малта процедура за назначаване на съдии<sup>1</sup>. Съответните конституционни разпоредби, останали непроменени от приемането им през 1964 г. до реформата от 2016 г., предвиждат, че Il-Prim Ministru (министър-председателят на Малта) има правомощието да представя на президента на Републиката кандидатите за назначаване за съдии. В този смисъл министър-председателят разполага на практика с правомощие за вземане на решения за назначаването на съдии в Малта, което според Repubblika поражда съмнения относно независимостта на тези съдии. Кандидатите трябва все пак да отговарят на определени условия, които също са предвидени в конституцията, а с реформата от 2016 г. е създаден Комитет по назначенията в съдебната власт, на който е възложено да оценява кандидатите и да дава становище на министър-председателя.

В този контекст сезираната юрисдикция решава да отправи до Съда запитване относно съответствието на малтийската система за назначаване на съдии с правото на Съюза, и по-конкретно с член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“). Следва да се припомни, че член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС задължава държавите членки да установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза, а член 47 от Хартата прогласява правото на ефективни правни средства за защита за всеки, позовал се в даден случай на право, което черпи от правото на Съюза.

Съдът, заседаващ в голям състав, приема, че **правото на Съюза допуска национални конституционни разпоредби като тези от малтийското право, които уреждат назначаването на съдии**. Те всъщност не изглеждат да могат да станат причина съдиите да не създават впечатление за независимост или безпристрастност и с това потенциално да се накърни доверието, което правосъдието трябва да вдъхва на правните субекти в едно демократично общество и в една правова държава.

Съображения на Съда

На първо място, Съдът приема, че **член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС е приложим към разглеждания случай**, тъй като с жалбата се оспорва съответствието с правото на Съюза на разпоредби от националното право, които уреждат процедурата по назначаване

<sup>1</sup> Членове 96, 96А и 100 от Конституцията на Малта.

на съдии, произнасящи се по въпроси относно прилагането или тълкуването на правото на Съюза, и за които се твърди, че могат да засегнат независимостта на тези съдии. По отношение на **член 47 от Хартата** Съдът посочва, че макар сам по себе си да не е приложим<sup>2</sup>, доколкото Repubblica не се позовава на субективно право, което черпи от правото на Съюза, **все пак трябва да бъде взет предвид за целите на тълкуването на член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС.**

На второ място, Съдът приема, че **член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС допуска национални разпоредби, които предоставят на министър-председателя правомощие за вземане на решения в процеса за назначаване на съдии, като същевременно предвиждат участие в този процес на независим орган, на когото е възложено по-специално да оценява кандидатите за съдии и да дава становище на министър-председателя.**

Съдът стига до този извод, като най-напред общо отбелязва, че сред изискванията за ефективна съдебна защита, на които трябва да отговарят националните юрисдикции, произнасящи се по прилагането или тълкуването на правото на Съюза, независимостта на съдилищата е от основно значение по-специално за правния ред на Съюза на различни основания. Всъщност тя е от съществено значение за правилното функциониране на механизма за преюдициално запитване, който е предвиден в член 267 ДФЕС и който може да бъде задействан само от независим орган. Освен това тя спада към същественото съдържание на основното право на ефективна съдебна защита и на справедлив съдебен процес, предвидено в член 47 от Хартата.

По-нататък, Съдът припомня неотдавнашната си практика<sup>3</sup>, в която внася някои уточнения относно изискваните от правото на Съюза гаранции за независимост и безпристрастност на съдиите. Тези гаранции предполагат по-специално наличието на правила, които позволяват да се отстрани всяко оправдано съмнение у правните субекти в неподатливостта на съдиите на влиянието на външни фактори, и по-конкретно на пряко или непряко влияние от законодателната и изпълнителната власт, както и в неутралността им по отношение на противопоставящите се интереси.

Накрая, Съдът подчертава, че съгласно член 49 ДЕС Съюзът обединява държави, които са се присъединили свободно и доброволно към общите ценности, посочени в член 2 ДЕС, сред които и върховенството на закона, като зачитат тези ценности и се ангажират да ги насърчават. Следователно държава членка не може да измени по-специално законодателството си в областта на организацията на правораздаването така, че да доведе до намаляване на защитата на правовата държава като ценност, конкретизирана по-специално с член 19 ДЕС. От тази гледна точка държавите членки трябва да се въздържат от приемането на правила, които биха могли да засегнат независимостта на съдиите.

След като прави тези уточнения, Съдът приема, от една страна, че създаването през 2016 г. на Комитет по назначенията в съдебната власт засилва гаранциите за независимост на малтийските съдии в сравнение с положението при действащите към момента на присъединяването на Малта към Европейския съюз конституционни разпоредби. Във връзка с това Съдът посочва, че участието на такъв орган по принцип може да допринесе за обективното протичане на процеса по назначаване на съдии, като зададе рамки на свободата на действие, с която разполага в това отношение министър-председателят, при условие че този орган сам по себе си е достатъчно независим. В случая Съдът констатира наличието на редица правила, които изглежда могат да гарантират тази независимост.

От друга страна, Съдът подчертава, че макар министър-председателят да разполага с определено правомощие при назначаването на съдиите, за упражняването на това

---

<sup>2</sup> Съгласно член 51, параграф 1 от Хартата.

<sup>3</sup> Вж. решения от 19 ноември 2019 г., А.К. и др. (Независимост на дисциплинарната колегия на Върховния съд), [С-585/18, С-624/18 и С-625/18](#) (вж. също [Пресъобщение № 145/19](#)), и от 2 март 2021 г., А.В. и др. (Назначаване на съдии във Върховния съд — Жалби), [С-824/18](#) (вж. също [Пресъобщение № 31/21](#)).

правомощие са зададени определени рамки с условията за професионален опит, на които кандидатите за съдии трябва да отговарят. Освен това министър-председателят, макар наистина да има правото да реши да представи за назначаване от президента на Републиката кандидат, който не е предложен от Комитета по назначенията в съдебната власт, все пак е длъжен съгласно член 96, параграф 4 и член 100, параграф 6 от конституцията да изложи съображенията си за това по-специално пред законодателната власт. Според Съда, ако се упражнява само по изключение и при стриктно и ефективно спазване на задължението за мотивиране, това правомощие не може да породи основателни съмнения за независимостта на избраните кандидати.

---

**ЗАБЕЛЕЖКА:** Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

---

*Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда*

*[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването*

*За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293*

*Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106*